

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)

Сучавський університет ім. Стефана чел Маре (Румунія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)

Київський національний університет будівництва і архітектури (Україна)

Сумський державний університет (Україна)

Сумський національний аграрний університет (Україна)

Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)

Державна установа

«Інститут економіки та прогнозування НАН України» (Україна)

Державна установа

«Інститут демографії та проблем якості життя НАН України» (Україна)

Державна податкова інспекція у м. Полтава Головного управління Державної
податкової служби у Полтавській області (Україна)

Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Спілка аудиторів України» (Україна)

Торгово-промислова палата України (Україна)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЗБІРНИК

II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В
УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

06 червня 2024 року

ПОЛТАВА

Рябика М. 2022. Позиційний лист щодо проекту плану відновлення: наразі документ не виглядає як «Український зелений курс». URL: <https://dixigroup.org/analytic/poziczijnij-list-shhodo-proektu-planu-vidnovlennya>.

3. Електроенергетика України: стан і перспективи. URL: <https://blog.youcontrol.market/ieliektroienierghietika-ukrayini-stan-i-pierspipektivi/>

4. Проблеми та перспективи розвитку відновлюваної енергетики в 2024 році URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/227024_problemi-ta-perspektivi-rozvitku-vidnovlyuvano-energetiki-v-2024-rots

5. State Statistical Committee of the Republic of Azerbaijan. (2022). Energy of Azerbaijan. Statistical Yearbook. Baku. Retrieved from URL: <https://www.stat.gov.az/source/energy/?lang=en>

6. Мамедов, Р. (2021). Енергетична політика Азербайджану: виклики та перспективи. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, (1), 22-31. URL: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2021-01-22-31>

7. Aghayev, E. (2021). Azerbaijan's Energy Strategy and the Role of Renewable Energy. Caucasus International, 11(1), 51-62. URL: <https://doi.org/10.21146/ci.2021.11.1.51-62>.

УДК 620.9:338.432

Самойлик Ю.В., д.е.н., професор

Полтавський державний аграрний університет;

Свистун Л.А., к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

Свистун М.А., студент спеціальності 051 Економіка,

Полтавський державний аграрний університет

(м. Полтава, Україна)

НОВІ ПІДХОДИ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ЕНЕРГЕТИЧНІЙ СФЕРІ

У сучасному світі виклики сталого розвитку та енергетичної безпеки стають дедалі актуальнішими у зв'язку зі зростанням світового населення, економічним розвитком, змінами клімату. Концепція сталого розвитку, що базується на забезпеченні поточних потреб суспільства без шкоди для майбутніх поколінь, тісно пов'язана з енергетичною незалежністю держави в цілому та індивіда зокрема. Сприяння сталому розвитку передбачає збалансоване використання енергетичних ресурсів ефективними способами, у тому числі за рахунок зменшення споживання енергії, розвитку альтернативної енергетики, зменшення викидів парникових газів та інших забруднюючих речовин тощо. Енергетична ефективність та відновлювана енергія стають ключовими елементами для забезпечення сталого розвитку та зменшення впливу людини на навколишнє середовище.

Енергетичні проблеми, з якими стикаються індивіди та домогосподарства, мають значний вплив на їх повсякденне життя та загальний добробут. Однією з основних проблем є зростання витрат на комунальні послуги, такі як електроенергія, опалення, водопостачання та інші, що з часом може перетворитися на значний фінансовий тягар для домогосподарств. Високі рахунки за ці послуги обмежують фінансову стабільність домогосподарств і знижують їх можливості для здійснення інших видів витрат або накопичення. Крім того, індивіди стають вразливими до можливих перебоїв у постачанні енергії, що може призвести до тимчасових перерв у роботі побутових приладів, втрати збереженої їжі та інших матеріальних цінностей, а також зниженні комфорту та якості життя. Значна частина індивідів працює віддалено за допомогою комп'ютерної техніки з використанням мережі Інтернет, що набуло значної популярності з настанням пандемії COVID-19, тому обмеження та підвищення вартості енергопостачання знижує ефективність трудової діяльності індивіда.

Залежність від певних джерел енергії також може негативно позначитися на здоров'ї індивідів та навколишньому середовищі, спричиняючи екологічні проблеми та загрози здоров'ю людей (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика енергетичних проблем на рівні індивіда та домогосподарства

Вид енергетичної проблеми	Сутність проблеми для індивідуума та домогосподарства
Забезпечення енергетичної безпеки	Знищення енергетичної інфраструктури унеможливило життєдіяльність індивіда. Індивіди стикаються з проблемою забезпечення постійного доступу до енергії для освітлення, опалення та побутових потреб.
Енергетична залежність	Індивіди, які залежать від енергетичних систем, стають вразливими до можливих перебоїв у постачанні енергії та вартості комунальних послуг.
Монополізація енергетичного ринку	Громадяни не мають достатнього вибору щодо обрання постачальника послуг із енергопостачання, мають значні бюрократичні обмеження самостійного генерування енергії.
Значні витрати на енергію	Високі тарифи на енергію можуть ставити під загрозу фінансову стабільність індивіда, особливо у випадках зростання цін на енергоресурси. Індивід витрачає свої доходи на покриття витрат на енергоресурси, не забезпечуючи інші потреби, зокрема, найвищі з них, такі як саморозвиток та самовдосконалення. Громадяни стають залежними від державних субсидій.
Низький рівень енерго-ефективності	Брак освіченості про енергоефективність та недостатня увага до енергозберігаючих технологій можуть призвести до перевищених витрат на енергію та екологічних проблем. Ведення особистого господарства без врахування принципів енергоефективності знижує загальну ефективність.
Екологічні проблеми	Використання нестійких джерел енергії, таких як вугілля та нафта, а також неналежне використання альтернативних джерел енергії може призводити до забруднення навколишнього середовища та загрози здоров'ю індивіда.

Джерело: узагальнено авторами

Енергетичні проблеми індивіда та домогосподарств витікають із енергетичних проблем держави. Покладання відповідальності за управління енергетичними системами на державні органи обмежує свободу вибору для індивідів. Вони можуть відчувати неприємності або неспростовність у роботі таких систем, проте не мають можливості вплинути на їх дію або політику. Така обмеженість може призвести до незадоволення та втрати довіри до владних структур, що, в свою чергу, може загострити ситуацію. Енергетичні проблеми для індивідів потребують комплексного підходу та уваги з боку суспільства та державних органів управління, щоб забезпечити стабільне та ефективне функціонування енергетичних систем та задовольнити потреби населення.

З огляду на особливості розміщення природних енергетичних ресурсів та існуючі традиційні технологічні та економічні напрацювання в енергетичній сфері у розрізі компаній, регіонів, країн, демонополізація ринку енергетики є складним завданням. При цьому, розвиток конкурентного середовища, підвищення рівня енергонезалежності та енергобезпеки країн – це першочергове стратегічне завдання глобальної економіки, що забезпечить конкурентний і сталий розвиток на всіх рівнях управління.

Одночасний конкурентний і сталий розвиток можливий за умов наявності міцного фундаменту енергонезалежності як на державному рівні, так і на рівні індивіда. Сьогодні технології в енергетиці досягли такого рівня, що по-суті кожне домогосподарство може генерувати енергію без посередництва держави чи інших структур. Насамперед мова йде про розвиток альтернативної енергетики (сонячної, вітрової, водневої) шляхом залучення якомога більшого кола домогосподарств за умов системного підходу, державної підтримки та стимулювання. Маючи власну енергію як ресурс, людина стає незалежною фінансово, що в перспективі створює мультиплікативний ефект у різних сферах життєдіяльності. Розвиток мереж альтернативного енергопостачання, таких як місцеві електромережі та спільні

енергетичні ініціативи, може допомогти домогосподарствам отримати доступ до альтернативних джерел енергії та знизити їхню залежність від великих монополістичних постачальників.

Отже, взаємозв'язок концепції сталого розвитку з енергетичною незалежністю держави та індивідуума є ключовим для забезпечення життєздатності та сталості суспільства. Посилення уваги до цих питань відображає важливість стратегічного розвитку ефективних та стійких енергетичних систем, спроможних задовольняти потреби сучасного суспільства, не піддаючи під загрозу майбутні покоління. Важливою є активізація міжнародної співпраці та пошук альтернативних шляхів забезпечення енергетичної безпеки.

Список використаних джерел

1. Гавриш В.І., Ніценко В.С. Еколого-економічна ефективність мобільних енергетичних засобів з електричним приводом. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2014. Т. 20. № 4. С. 96-104.

2. Гончарук І.В. Енергетична незалежність як суспільно-економічне явище. *Економіка та держава*. 2020. № 8. С. 71-77. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.8.71

3. Svystun L., Samoilyk I., Aghayeva K. Social, Financial and Ecological-Energy Criteria for Making Management Decisions in Construction. International Conference BUILDING INNOVATIONS ICBI 2020: Proceedings of the 3rd International Conference on Building Innovations. 2022. 181. pp. 779–791. DOI: 10.1007/978-3-030-85043-2_72 URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-85043-2_72

УДК 336

Бєлов О.В., к.е.н.

ІСЕІ (м. Полтава, Україна);

Свистун Л.А. к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м.Полтава, Україна)*

РОЗВИТОК СФЕРИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

Передові технології відіграють ключову роль у досягненні трьох стовпів сталого розвитку: навколишнього середовища, економіки та суспільства[1].

Як показує В. Ткаченко у своїй роботі [2] в Південній Кореї завдяки орієнтації країни на розвиток власної сфери науково-технічної та інноваційної діяльності, постійного нарощення обсягів їх фінансування, збільшення на порядок числа венчурних компаній та кількості дослідницьких центрів на базі великих корпорацій, активного залучення у інноваційний процес середніх і малих підприємств і створення альянсів між ними і великими корпораціями допомогло країні відносно швидко відновитися як після азіатської фінансової кризи 1997-1998 років, так і після світової фінансової кризи 2007-2008 років. Ця теза підтверджується статистичними даними приведеними на рис. 1.

Спершу політика країни в галузі науки і технологій була зосереджена в основному на впровадженні, освоєнні й застосуванні іноземних технологій. З 2000 р. інновації вийшли на перше місце серед завдань, що постали перед країною. Для впровадження новітніх технологій у промисловість Республіка Корея провадить політику, спрямовану на створення сприятливих умов для підприємницької діяльності і розширення співробітництва між великими компаніями та малим і середнім бізнесом.

Треба сказати, що в зазначені кризові роки ні приватний сектор, ні держава не скоротили видатки на науково-дослідницькі розробки, що відбиває собою стратегічну важливість інноваційного розвитку для економіки Кореї.